

ПОЈАМ, ДЕФИНИЦИЈА И ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ МЕЂУНАРОДНЕ ИНВЕСТИЦИОНЕ ПОЗИЦИЈЕ

Међународна инвестициона позиција (МИП) обухвата финансијску активу и пасиву које имају међународни карактер. МИП је биланс стања стране финансијске активе и пасиве једне земље.

Страна финансијска актива (СФА) обухвата финансијска потраживања резидената од нерезидената и монетарно злато, које улази у састав резервне активе земље.

Страна финансијска пасива (СФП) обухвата финансијске обавезе резидената према нерезидентима.

МИП, по правилу, приказује стање на почетку и на крају обрачунског периода (најчешће тромесечја или године). Промене стања финансијске активе и пасиве на почетку и на крају периода проузроковане су променама које су резултат трансакција (обухваћених платним билансом) или осталих промена током периода посматрања. Остале промене обухватају промене по основу отписа, ревалоризације, рекласификације, настанка или нестанка обавезе а нису резултат трансакција између нерезидента и резидента.

Као разлика стране финансијске активе и пасиве, МИП јасно показује разлику између финансијских средстава којима једна економија располаже и средстава које дугује. Зависно од предзнака МИП, земља може бити нето кредитор или нето дужник у односу на остатак света.

МИП представља основу за процену изложености ризику земље у економским односима са осталим земљама, будући да садржи приказ нивоа, секторског распореда и рачности стране пасиве, посебно иностране задужености, као и обима и структуре потраживања од нерезидената.

МИП је статистички извештај који су земље чланице ММФ-а, у складу с чланом VIII одељак 5 Статута ове институције, дужне да достављају ММФ-у по утврђеној динамици.

МИП се израђује у складу с Приручником ММФ-а за израду платног биланса и међународне инвестиционе позиције, шесто издање (*Balance of Payments and Interantional Investment Position Manual, Sixth Edition – BPM6, 2008*), и с Приручником ММФ-а за израду спољног дуга (*External Debt Statistics – Guide for Compilers and Users, 2003*).

Презентација МИП

Основни нивои класификације елемената МИП

- Примарна класификација елемената МИП:
 - **СФА – Страна финансијска актива**
 - **СФП – Страна финансијска пасива**

- Класификација елемената МИП према врсти инвестиција (функционална подела):
 - **Директне инвестиције** – Представљају улагање у неко предузеће које је резидент друге земље којим се обезбеђује дугорочно повезивање, интерес и власничка контрола над тим предузећем. То је вид улагања у коме инвеститор поседује 10% или више власништва предузећа директног инвестирања;
 - **Портфолио инвестиције** – Представљају улагања у власничке или дужничке хартије од вредности која нису обухваћена страним директним инвестицијама и резервном активом;
 - **Финансијски деривати** – Хартије од вредности изведене из основних финансијских инструмената. Оне се приказују одвојено од основних инструмената, будући да се њима не врши трансфер капитала, већ трансфер ризика улагања капитала;
 - Остале инвестиције;
 - Резервна актива.

- Класификација елемената МИП према финансијским инструментима:
 - Инструменти својинских односа – акцијски капитал, реинвестирана добит и власничке хартије од вредности;
 - Инструменти дужничких односа – дужничке хартије од вредности, новац и депозити, трговински кредити, финансијски кредити, кредити ММФ-а и коришћена средства специјалних права вучења;
 - Инструменти резервне активе – монетарно злато и специјална права вучења.

- Класификација елемената МИП према рочности:
 - Дугорочни инструменти – с роком доспећа дужим од 12 месеци;
 - Краткорочни инструменти – с роком доспећа до 12 месеци.

- Класификација елемената МИП према секторској припадности домаћег кредитора за активу и домаћег дужника за пасиву (секторска класификација)¹:
 - Народна банка Србије,
 - Јавни сектор,
 - Пословне банке,
 - Остали сектори.

¹ Секторска класификација се примењује само код приказивања инструмената дужничких односа, прецизније код приказивања новца и депозита и финансијских кредита.